

Knk.IV.37.728/2013/3. számú határozat

KÚRIA

Knk.IV.37.728/2013/3.szám

A Kúria Seres Mária kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.) országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ív hitelesítése tárgyában meghozott 11/2013.(XI.11.) NVB határozata elleni kifogás alapján – nemperes eljárásban – meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 11/2013. (XI. 11.) NVB határozatát helybenhagyja. Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 15.000 (tizenötezer) forint eljárási illetéket.

A Kúria elrendeli végzésének a Magyar Közlönyben való közzétételét.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

1. Seres Mária kérelmező 2013. szeptember 26-án aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be a Nemzeti Választási Bizottsághoz az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 2. §-a szerinti hitelesítés céljából. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt:

„Egyetért Ön azzal, hogy a demokrácia alapelveinek megfelelően a magyar állampolgárok népszavazással bármiről dönthessenek?”

2. A Nemzeti Választási Bizottság a 11/2013.(XI. 11.) NVB határozatában (a továbbiakban: NVB határozat) az aláírásgyűjtő ív hitelesését megtagadta. A NVB határozat értelmében Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) B) cikke rögzíti, hogy Magyarország független, demokratikus jogállam, melyben a közhatalom forrása a nép, mely hatalmát választott képviselői és kivételes esetben közvetlenül gyakorolja. A közvetlen hatalomgyakorlás módja az országos népszavazás, melynek legfontosabb szabályai alaptörvényi szinten kerültek rögzítésre, jelezve ezáltal az intézménynek a demokratikus jogállamban betöltött kiemelkedő jelentőségét. Az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdésének rendelkezései szerint azonban az országos népszavazás gyakorlásának lehetősége és módja nem korlátlan. Az Alaptörvény hivatkozott 8. cikkének (3) bekezdése taxatív felsorolja azokat a tárgyköröket, melyek nem képezhetik a népszuverenitás gyakorlása e kivételes módjának tárgyát. Az egyik legjelentősebb korlát, hogy nem lehet országos népszavazást tartani az Alaptörvény módosításáról.

A kérelmező által benyújtott aláírásgyűjtő ív mintapéldányán szereplő kérdés egyértelműen arra irányul, hogy – szemben az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésében megfogalmazottakkal – bármely tárgykör országos népszavazás tárgyává tehető legyen.

Mindezek alapján a Nemzeti Választási Bizottság megállapította, hogy a beadványozó által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés az Alaptörvény országos népszavazásra vonatkozó rendelkezésének módosítására irányul, amely azonban a 8. cikk (3) bekezdés a) pontja alapján tiltott tárgykör. Erre tekintettel – az Nsztv. 10. § b) pontja alapján, mivel a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani – az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését a Nemzeti Választási Bizottság megtagadta.

3. A kérelmező a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: régi Ve.) 130. § (1) bekezdésbe foglalt határidőn belül kifogást nyújtott be az NVB határozattal szemben.

Kifogásának indokolásában hivatkozott az Alaptörvény B) cikkében foglalt jogállamiság elvére, illetve arra, hogy a közvetlen hatalomgyakorlás formája az országos népszavazás. Álláspontja szerint az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésére alapozva tévesen állapította meg az NVB határozat, hogy az országos népszavazás lehetősége és módja nem korlátlan. Véleménye, hogy a népszavazásra feltett kérdés az Alaptörvényt legitimálja, hiszen a népnek a hatalomgyakorlásban való szerepét erősíti. A Nemzeti Választási Bizottság így az Alaptörvényre hivatkozva nem utasíthatta volna el a kezdeményezést.

Az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésében szereplő tárgyköröket illetően a kérelmező úgy vélte, hogy azok „sokkal inkább az Alaptörvény legfőbb szerepével, az alapvetéseivel és a közhatalom működésével van ellenmondásban”, de a népszavazási kezdeményezésnek nem célja az Alaptörvény módosítása, hanem csupán a B) cikk fontosságát (a nép szerepét a hatalomgyakorlásban) akarja megerősíteni. A parlamenti képviselők rossz döntését a nép minden esetben korrigálhatná.

A kérelmező ezt követően – álláspontjának alátámasztására – a Nemzeti Hitvallásból idézte a következő sorokat: „Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.” és „Alaptörvényünk jogrendünk alapja, szövetség a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között. Élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk.” illetve idézte, az Alaptörvény B) és C) cikkét. Ez utóbbival összefüggésben kifejtette, hogy a hatalmi ágak elválasztása elvének biztosítéka a népnek a hatalomgyakorlásba való közvetlen beleszólási lehetősége; a hatalom erőszakos megszerzése és megtartásának tilalma pedig az országgyűlési képviselőkre is vonatkozik. Az NVB határozat az Alaptörvénnyel ellentétben azt mondta ki, hogy a nép nem dönthet bármiről (szemben az országgyűlési képviselőkkel). Hivatkozott továbbá az Alaptörvény R) cikk (1) és (2) bekezdésére, a szabadságjogi fejezet I. cikkére, XV. cikk (1) és (2) bekezdésére, továbbá az Országgyűlésről szóló rész 1. cikk (1) és (2) bekezdésére, 4. cikk (1) bekezdésére, és az országos népszavazásról szóló 8. cikkekre.

A kérelmező összességében úgy vélte, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés nem akadályozza az Alaptörvényben foglaltak érvényesülését. Kérte, hogy a Kúria a Nemzeti Választási Bizottságot utasítsa új eljárásra.

II.

A kifogás nem megalapozott.

1. A kérelmező többször hivatkozott az Alaptörvény B) cikkére. E cikk a jogállami klauzulát, az államformára vonatkozó rendelkezést, és a népszuverenitás elvét tartalmazza az alábbiak szerint:

„B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

(2) Magyarország államformája köztársaság.

(3) A közhatalom forrása a nép.

(4) A nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja.”

A kérelmező által hitelesíteni kért aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés arra irányul, hogy a „demokrácia elvének megfelelően a magyar állampolgárok népszavazással bármiről dönthessenek”.

1.1. A Kúria – a jogállamiság és a népszuverenitás elvének az országos népszavazásra bocsátandó kérdésekhez való viszonyát illetően – elsőként röviden az Alkotmánybíróságnak az Alkotmány hatálya alatt kialakított gyakorlatát tekintette át. Az Alkotmány – 2012. január 1-éig hatályos – 1. §-ában és 2. § (1) és (2) bekezdésben voltak megtalálhatók azok a szabályok, amelyeket az Alaptörvény B) cikke megfogalmaz, egy tartalmi különbséggel: az Alkotmány a közvetlen hatalomgyakorláshoz szövegszerűen nem fűzte hozzá a kivételességet. Ennek ellenére a népszavazás alkotmányos funkcióját értelmezve az Alkotmánybíróság a 2/1993.(I.22.) AB határozatában rögzítette, hogy:

„1. Magyar Köztársaság alkotmányos rendjében a népszuverenitás gyakorlásának elsődleges formája a képviselő. Népszavazás csak az Alkotmány és az alkotmányosan hozott törvények keretei között dönthet az Országgyűlés hatáskörébe tartozó ügyekben.

2. A népszuverenitásból fakadó jogoknak mind az Országgyűlés, mind népszavazás útján történő gyakorlása csak az Alkotmány rendelkezéseinek megfelelően történhet. A népszavazásra bocsátott kérdés nem foglalhat magába burkolt alkotmánymódosítást.”

A határozatot követően az 1997. évi LIX. törvény útján az Alkotmány kiegészült az országos népszavazásra vonatkozó rendelkezésekkel. Azonban az Alkotmány fenti módosítással kiegészült szövege sem sorolta az országos népszavazás tiltott tárgyköreihez az Alkotmány módosítására irányuló kérdést, a 28/C. § (5) bekezdés c) pont ezzel összefüggésben csak azt mondta ki, hogy nem lehet országos népszavazást tartani az Alkotmány népszavazásról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseiről. Az alkotmánybírói gyakorlat viszont – a 2/1993. (I.22.) AB határozat nyomán – nem engedett továbbra sem országos népszavazásra bocsátani olyan kérdést, amely az Alkotmány módosítására irányult. A 25/1999. (VII.7.) AB határozat megerősítette, hogy „az Alkotmány módosítására irányuló kérdésben választópolgárok által kezdeményezett népszavazásnak nincs helye.”

Mindemellett az Alkotmánybíróság több döntésében hangsúlyozta, hogy bár a közvetlen hatalomgyakorlás a népszuverenitás gyakorlásának kivételes formája, amely azonban kivételes megvalósulása eseteiben a képviselői hatalomgyakorlás fölött áll [lásd: az 52/1997.(X. 14.) AB határozatot].

1.2. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése deklarálja a jogállamiságot. Ugyanakkor a hatalomgyakorlás tekintetében a B) cikk további rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek a jogállamiság elválaszthatatlan részei. A B cikk (3) bekezdése rögzíti, hogy a hatalom forrása a nép, a (4) bekezdése pedig a képviselők útján történő hatalomgyakorlás mellett a közvetlen hatalomgyakorlást, mint kivételes hatalomgyakorlási formát rögzíti. Ezáltal a népszavazás útján történő hatalomgyakorlás immár az Alaptörvény erejénél fogva minősül komplementer jellegűnek, amelyet a Kúria több döntésében is kifejezésre juttatott. A Knk.37.807/2012/2. számú határozat rögzítette: „A népszavazás jogintézménye az Alaptörvény rendszerében is komplementer jellegű, a képviselői hatalomgyakorlást egészíti ki.” (lásd még: Knk.IV.37.484/2013/2. és a Knk.IV.37.485/2013/2. számú határozatokat.) A komplementer jelleg azonban nem csorbítja azt a tényt, hogy az érvényes és eredményes országos népszavazás az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdése alapján az Országgyűlésre kötelező. E mellett azonban az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontja egyértelmű rögzíti, hogy nem lehet országos népszavazást tartani az Alaptörvény módosítására irányuló kérdésről.

A Kúria nem osztja azt a véleményt, hogy az Alaptörvényben az országos népszavazást illetően egyfajta ellentmondás van, hanem épp ellenkezőleg: az Alaptörvény az országos népszavazással kapcsolatos közjogi helyzetet ellentmondásmentesen rendez. Mint fent bemutatásra került immár nem alkotmánybírói határozat szól arról, hogy a népszavazás a képviselő útján történő hatalomgyakorláshoz képest kivételes, hanem az Alaptörvény. Immár nem alkotmánybírói határozat rendezte azt a kérdést, hogy az Alkotmányt nem lehet népszavazással módosítani, hanem az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontja ezt kifejezetten előírja. A kifogásban említettek szerint az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdést azért bocsátják népszavazásra, mert a népszavazást – mint hatalomgyakorlási formát – előtérbe kell helyezni, hangsúlyosabbá kell tenni a képviselői hatalomgyakorláshoz képest.

A Kúria megállapítja, hogy az Nemzeti Választási Bizottság megalapozott döntést hozott, amikor az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadta, mivel a bármely kérdésben elrendelhető népszavazás az Alaptörvény által – a képviselői és közvetlen hatalomgyakorlás között – megállapított egyensúlyi helyzetet rendezné át. Ilyen formán – ahogy azt a Nemzeti Választási Bizottság is megállapította – az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontjával nem egyeztethető össze.

Ugyanakkor a Kúria azt is megállapította, hogy a feltenni szándékozott kérdésben népszavazás nemcsak az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontja alapján, hanem a 8. cikk (3) bekezdése

egésze miatt nem írható ki. Az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés tizenegy tárgykörben kifejezetten tiltja, hogy a választópolgárok arról országos népszavazás keretében döntsenek. A kérelmező által feltett kérdés szerint azonban népszavazás bármiről dönthetne, ezáltal valamennyi, a 8. cikk (3) bekezdésben meghatározott tiltott tárgykörben is (a költségvetéstől kezdve, a személyi, szervezetalakítási kérdéseken át, az Országgyűlés feloszlataáig). Ez nyilvánvalóan az Alaptörvénnyel ellentétes helyzetet eredményezne. Az Alaptörvény B) cikke a 8. cikk (3) bekezdésével együtt az országos népszavazás korlátait illetően azonosan értelmezendő.

A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy az NVB határozat nem sérti az Alaptörvény B) cikkét.

2. Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése szerint „A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik”, a (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy „Senkinek a tevékenysége nem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetve kizárólagos birtoklására. Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és köteles fellépni.” A kérelmező szerint az NVB határozat ellentétes a fenti rendelkezésekkel.

A népszuverenitás és a hatalommegosztás összeegyeztethetősége a modern jogállamok sajátja. A választópolgárok az általános, egyenlő, közvetlen, titkos és szabad választások útján választják meg a képviselői szerveket, ezen alapul aztán az államhatalmi ágak működése, legitimitása. A képviselő útján történő hatalomgyakorlás elsődlegessége – a fent bemutatott módon – az Alaptörvényben rögzített, így az állampolgárok amikor az országgyűlési képviselőválasztás során leadják a szavazatukat, annak tudatában teszik, hogy a választási cikluson belül a közhatalom gyakorlásba történő közvetlen beleszólásuk – azaz amikor nem az Országgyűlés, hanem népszavazás dönt az adott kérdésben – kivételes. A hatalommegosztás elvéből egyáltalán nem következik, hogy bármely kérdésben népszavazást lehessen tartani. Mind a jogállamiság, mind pedig az államhatalmi ágak elválasztásának elve maradéktalanul érvényesülhet akkor is, ha a népszavazási tárgykörök az adott alkotmányos berendezkedésben korlátozottak. Erre tekintettel az NVB határozat Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésbe ütközése nem állapítható meg.

Az Alaptörvény C) cikk (2) bekezdése a hatalom erőszakos megszerzésének vagy gyakorlásának, kizárólagos birtoklásának tilalmát fogalmazza meg. A Kúria egyetért a kérelmezővel, hogy e tilalom mindenkire vonatkozik. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy nem állapítható meg az Alaptörvény C) cikk (2) bekezdésének megsértése pusztán azért, mert országos népszavazás tárgya nem lehet bármely kérdés.

Erre tekintettel a Kúria az NVB határozatnak az Alaptörvény C) cikk (1) és (2) bekezdésével való ellentétét sem állapította meg.

3. A kérelmező az NVB határozat vizsgálatát az Alaptörvény Nemzeti Hitvallása alapján is kezdeményezte. Ezek szerint „Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.” és „Alaptörvényünk jogrendünk alapja, szövetség a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között. Élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk.” A Nemzeti Hitvallás fenti szabályaival kapcsolatban áll az Alapvetések között található – a kérelmező által szintén hivatkozott – a R) cikk (1) és (2) bekezdése. Az R) cikk (1) bekezdése szerint „Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.”, a (2) bekezdés értelmében: „Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.”

A nélkül, hogy a Kúria a Nemzeti Hitvallás normativitásáról ebben az ügyben állást foglalna megállapítja, hogy a Nemzeti Hitvallás fentebb idézett szabályaiból, illetve az R) cikk (1) és (2) bekezdéseiből nem következik az NVB határozat Alaptörvény- vagy törvénysértő volta. A Nemzeti Hitvallás és az R) cikk (1) bekezdése szerint (is) az Alaptörvény a jogrend alapja, s – mint fentebb kifejtésre került – épp a jogrend alapját képező Alaptörvény rendelkezik úgy a 8. cikk (3) bekezdésében, hogy bizonyos tárgykörökben nem lehet országos népszavazást tartani. Ettől a szabálytól azonban maradéktalanul érvényesülhet, hogy az állam szolgálja polgárait, ügyeiket

méltányosan intézi, vagy az a kötelezettség, hogy az állam a polgárok ügyeit visszaélés és részrehajlás nélkül intézze. Mivel az R. cikk (2) bekezdése szerint az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek, így értelemszerűen vonatkozik ez a népszavazás kezdeményezőire is. Márpedig az Alaptörvény és a népszavazásra vonatkozó egyéb törvények értelmében – így az országos népszavazásról szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 10. § b) pontja szerint – nem lehet bármely kérdésben népszavazást tartani.

Jelen ügyben az országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítése során a Nemzeti Választási Bizottság az Alaptörvény fenti rendelkezéseinek és a törvényeknek megfelelő határozatot hozott, amikor a hitelesítést megtagadta, ezért a kifogás e tekintetben is megalapozatlan.

4. A kérelmező az NVB határozat vizsgálatát kérve hivatkozott az Alaptörvény Szabadság és Felelősség fejezetében található I. cikke, valamint a XV. cikk (1) és (2) bekezdése sérelmére is. Az I. cikk a következő szabályokat tartalmazza:

„(1) Az EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsődrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

(4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.”

Az Alaptörvény Szabadság és Felelősség címet viselő fejezetének a XXIII. cikk (7) bekezdésében szereplő népszavazáshoz való jog politikai alapjog. E jog a B) cikk (3) és (4) bekezdésbe foglalt népfelleg elvéből következik. Az Alkotmánybíróság legutóbbi, a 31/2013. (X. 2.) AB határozatában a mellett, hogy megerősítette a népszavazáshoz való jog alapjogi jellegét, az alapjogból részjogosítványokat is levezetett (aláírásgyűjtéshez való jog). Mivel a népszavazáshoz való jog alapjog, ezért vonatkozik rá az Alaptörvény I. cikkében található szabály, amely az alapjogok érvényesülésével és védelmével, illetve korlátozásával kapcsolatos. A népszavazáshoz való jog – mint az alapjogi katalógusban szereplő jogok többsége – nem korlátozhatatlan jog, törvény az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésben foglalt módon korlátozhatja. Jelen ügyben a kezdeményezők népszavazáshoz való jogával összefüggésben áll, hogy az NVB megtagadta a feltett kérdésben az aláírásgyűjtő ív hitelesítését. Ugyanakkor korlátot ebben az ügyben egyenesen az Alaptörvény állít, amikor a 8. cikk (3) bekezdésében meghatározza, hogy mely kérdésekben nem lehet népszavazást tartani. Az NVB ezt vette alapul határozata meghozatalakor amikor az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadta, így az Alaptörvény I. cikkében foglalt rendelkezéseket a Nemzeti Választási Bizottság nem sértette meg. A jogi személyek és más szervezetek alapjogi jogképességéről rendelkező I. cikk (4) bekezdés pedig az NVB határozattal nem áll összefüggésben.

A kérelmező hivatkozott az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésére is. A XV. cikk (1) bekezdése értelmében „A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”, a (2) bekezdés pedig a következőképpen szól: „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

A Kúria megállapítja: az NVB határozat nem áll értékelhető összefüggésben a törvény előtti egyenlőség elvével és a hátrányos megkülönböztetés tilalmával. Azzal, hogy az NVB megtagadta az aláírásgyűjtő ív hitelesítését abban a kérdésben, hogy a demokrácia elvének megfelelően bármely kérdésben népszavazást lehessen tartani, a jogalanyok egyes csoportjait nem diszkriminálta a más csoportokhoz képest, nem oldotta fel a törvény előtti egyenlőség szigorú alkotmányi elvét. A Nemzeti Választási Bizottság az Alaptörvénynek megfelelően hozta meg határozatát.

5. A kérelmező végül az Alaptörvénynek az Országgyűlésre és az országos népszavazásra vonatkozó rendelkezéseire is hivatkozott az NVB határozat vizsgálatát kezdeményezve.

Az Alaptörvény 1. cikk (1) bekezdése értelmében „MAGYARORSZÁG legfőbb népképviselői szerve az Országgyűlés.”, a 2. cikk a) és b) pontja értelmében az Országgyűlés megalkotja és módosítja Magyarország Alaptörvényét; törvényeket alkot. Az Alaptörvény 4. cikk (1) bekezdése szerint az országgyűlési képviselők jogai és kötelezettségei egyenlők, tevékenységüket a köz érdekében végzik, e tekintetben nem utasíthatók.

A Kúria megítélése szerint – a képviselői és közvetlen demokrácia közötti viszonytal kapcsolatos fenti érvek figyelembevételével – az Alaptörvény 1. cikk (1) és (2) bekezdéseihez megfelelően igazodik a közvetlen demokrácia intézményét szabályozó 8. cikk. A 8. cikk (1) bekezdése értelmében „Legalább kétszázézer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendel el. A köztársasági elnök, a Kormány vagy százezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendelhet el. Az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”, a 8. cikk (2) bekezdés úgy szól, hogy Országos népszavazás tárgya az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés lehet, a 8. cikk (3) bekezdés - már többször idézett - a) pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani az Alaptörvény módosítására irányuló kérdéstről.

A fenti rendelkezésekből egyértelműen kitűnik, hogy az „alkotmányozó hatalom” az Országgyűlés, az Országgyűlés alkotja meg az Alaptörvényt, annak módosítása tárgyában népszavazásnak nincs helye. Ezen túlmenően viszont népszavazásnak van helye – ha az tiltott tárgykört nem érint – valamennyi az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdésben, így azokban a tárgykörökben is, amelyekben az Országgyűlés törvényt alkot. Az érvényes és eredményes népszavazás kötelező az Országgyűlés „törvényhozó hatalmára”, így ebben az esetben az Országgyűlés – mint legfőbb népképviselői szerv – a ciklusokon belüli időszakban is alá van rendelve a nép akaratának közvetlenül is. Egyébiránt az országgyűlési képviselők tevékenységüket a köz érdekében kötelesek végezni. Az Alaptörvény tehát – ahogy a Kúria már megállapította – megfelelő egyensúlyi helyzetet teremtett az Országgyűlés törvényhozó (és egyéb a feladat- és hatáskörébe tartozó döntési) hatalma és az országos népszavazás lehetősége között. A Nemzeti Választási Bizottság azzal, hogy az NVB határozatban az aláírásgyűjtő ív hitelesését megtagadta, ezt az egyensúlyi helyzetet őrizte meg, így az NVB határozat alaptörvényellenessége az Alaptörvény 1. cikk (1) és (2) bekezdése, (4) bekezdés (1) bekezdése és 8. cikk (1)-(2)-(3) bekezdése alapján sem állapítható meg.

6. A fentiekre tekintettel a Kúria a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 349. § (1) bekezdés c) pontja alapján alkalmazandó régi Ve. 130. §-a (2) bekezdése szerint az NVB határozat megsemmisítésére és az NVB új eljárásra utasítására irányuló kérelemnek nem adott helyt; az NVB határozatot helyben hagyta.

Az illetékről a Kúria az illetékekről szóló – módosított – 1990. évi XCIII. törvény 47. § (1) bekezdésének és 39. § (3) bekezdés d) pontjának megfelelő alkalmazásával határozott.

A határozat Magyar Közlönyben való közzététele a régi Ve. 130. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. november 26.

Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke
Dr. Balogh Zsolt sk. előadó bíró
Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. bíró